

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ATASKAITA
APIE PAŽANGĄ SKATINANT IR NAUDOJANT
ATSINAUJINANČIUS ENERGIJOS IŠTEKLIUS**

2011

Turinys

Įvadas	4
1. Sektorių ir bendroji dalys bei faktinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas per pastaruosius 2 metus (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas</i>)	5
2. Informacija apie priemones, kurių per pastaruosius 2 metus imtasi ir (arba) planuojama imtis nacionaliniu lygmeniu, siekiant skatinti didesnę atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą atsižvelgiant į indikatyvią trajektoriją, kad būtų pasiekti Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane numatyti atsinaujinančių išteklių energijos rodikliai. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas</i>)	8
2.a. Informacija apie pasiektą pažangą vertinant ir tobulinant administracines procedūras, siekiant pašalinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies e punktas</i>)	22
2.b. Informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimą bei skirstymą ir tobulinti sistemą ar taisykles, taikomas padengiant ir pasidalijant su įjungimu į tinklą ir tinklo sustiprinimu susijusias išlaidas. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies f punktas</i>)	23
3. Informacija apie taikomas paramos schemas ir kitas priemones, siekiant skatinti energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, ir Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane nurodytų priemonių įgyvendinimo pažangą. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas</i>)	26
3.1. Informacija apie remiamos elektros energijos paskirstymą galutiniams vartotojams pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas</i>)	31
4. Informacija apie tai, kaip buvo parengtos paramos schemas, kad būtų atsižvelgta į atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo būdus, kurie teikia papildomos naudos palyginus su kitais panašiais naudojimo būdais, tačiau kurie taip pat gali būti siejami su didesnėmis sąnaudomis, įskaitant biodegalus, pagamintus iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies c punktas</i>) ..	31
5. Informacija apie energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantijų sistemą ir kaip taikomos sistemos patikimumą ir apsaugą nuo sukčiavimo užtikrinančios priemonės. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies d punktas</i>)	31
6. Informacija apie biomasės išteklių prieinamumo ir naudojimo energijos tikslais pokyčius per pastaruosius 2 metus. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies g punktas</i>)	33
7. Informacija apie prekių kainos ir žemės naudojimo pokyčius per pastaruosius 2 metus, susijusius su padidėjusiu biomasės ir kitų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies h punktas</i>)	34
8. Informacija apie biodegalų pagamintų iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės plėtojimą ir tokio kuro dalį. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies i punktas</i>)	34

9.	Informacija apie numatomą biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos poveikį biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens ir dirvožemio kokybei per pastaruosius 2 metus. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies j punktas</i>)	35
10.	Prognozė kiek sumažėja grynasis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kai naudojama atsinaujinančių išteklių energija. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies k punktas</i>)	35
11.	Energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių perviršio ir (arba) trūkumo (palyginti su indikatyvia trajektorija), kurį galima perduoti kitoms valstybėms narėms ir (arba) trečiosioms šalims bei gauti iš šių valstybių narių ir šalių, ataskaita (pastarųjų 2 metų) ir prognozė (būsimų metų iki 2020 m.), taip pat bendrų projektų galimybių iki 2020 m. prognozė (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies l, m punktai</i>)	36
11.1.	Informacija apie sprendimų dėl statistinių perdavimų, bendrų projektų ir bendrų paramos schemų priėmimo taisykles	36
12.	Informacija apie biologiškai skaidžių atliekų dalies, naudojant atliekas energijos gamybai, apskaičiavimą ir kokių priemonių imtasi siekiant, kad tokie apskaičiavimai būtų tikslesni ir tikrinami. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies n punktas</i>)	36
13.	Papildoma informacija. (<i>Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 3 dalies a–c punktai</i>)	38

Įvadas

Lietuvos Respublikos 2011 m. ataskaita apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius (toliau – Ataskaita) parengta vadovaujantis 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančios bei vėliau panaikinančios direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL 2009 L 140, p. 16) (toliau – Direktyva 2009/28/EB), 5 ir 22 str. nuostatomis.

Atsinaujinančių išteklių energijos sunaudojimas energijos vartojimo sektoriuose ir jos dalis bendrajame galutiniame energijos suvartojime apskaičiuota vadovaujantis Atsinaujinančių energijos išteklių dalies bendrame galutiniame energijos suvartojime apskaičiavimo metodika. Ši metodika yra pateikta Ataskaitos apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašo, patvirtinto 2010 m. rugsėjo 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1314 (Žin., 2010, Nr. 113-5757), priede.

Ataskaitoje naudojama Lietuvos statistikos departamento, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos, Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos bei joms pavaldžių įmonių, institucijų ir organizacijų pateikta informacija ir duomenys.

1. Sektorių ir bendroji dalys bei faktinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas per pastaruosius 2 metus (*Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas*)

1 lentelė. Sektoriaus (elektros energijos, šildymo ir aušinimo, transporto) ir bendroji atsinaujinančių išteklių energijos dalys* 2009–2010 metais

	2009 m.	2010 m.
Atsinaujinančių išteklių energija – šildymas ir aušinimas (%)	34,46	33,00
Atsinaujinančių išteklių energija – elektros energija (%)	5,9	7,4
Atsinaujinančių išteklių energija – transportas (%)	4,22	3,59
Visa atsinaujinančių išteklių energijos dalis (%)	19,96	19,72
<i>Iš jų pagal bendradarbiavimo mechanizmą (%)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

* Siekiant tiksliau įvertinti namų ūkiuose suvartojamos galutinės energijos dalį šalies kuro ir energijos balanse, Lietuvos statistikos departamentas 2010 metais atliko energijos sunaudojimo namų ūkiuose 2009 m. tyrimą. Nuoroda: http://www.stat.gov.lt/en/catalog/download_release/?id=3703&download=1&doc=1886

Atsižvelgiant į tyrimo rezultatus ir metodines prielaidas, Lietuvos statistikos departamentas perskaičiavo malkų ir kurui skirtų atliekų suvartojimą namų ūkiuose ir atitinkamai galutinį energijos suvartojimą 2005–2009 m. 1 lentelėje nurodytos atsinaujinančių išteklių energijos dalys (proc.) yra apskaičiuotos naudojant perskaičiuotus 2005 m. galutinio energijos suvartojimo duomenis.

1a lentelė. Kiekvieno sektoriaus atsinaujinančių išteklių energijos indėlio į galutinį energijos suvartojimą 2009–2010 metais apskaičiavimo lentelė (ktne)

	2009 m.	2010 m.
A) Bendras galutinis atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas šildymo ir aušinimo sektoriuje	876	881
B) Bendras galutinis elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, suvartojimas	59	70
C) Bendras galutinis energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimas transporto sektoriuje	52	45
D) Visas atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas	987	996
E) Atsinaujinančių išteklių energijos perdavimas į kitas valstybes nares	0	0
F) Atsinaujinančių išteklių energijos perdavimas iš kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių	0	0
G) Atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas, patikslintas pagal planinį rodiklį (D) – (E) + (F)	987	996

1.b lentelė. Kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos bendras faktinis indėlis (instaliuotoji galia, bendroji elektros energijos gamyba) Lietuvos Respublikoje 2009–2010 metais, siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies elektros energijos sektoriuje 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos

	2009 m.		2010 m.	
	MW	GWh	MW	GWh
Hydroenergija* :	116	419	116	419
ne hidroakumuliacinių elektrinių	116	419	116	419
<1 MW	17	61	17	61
1 MW–10 MW	9	33	9	33
>10 MW	90	325	90	325
hidroakumuliacinių elektrinių	760	715	760	755
mišri	0	0	0	0
Geoterminė energija	0	0	0	0
Saulės energija:	0	0	0	0
saulės fotoelektros	0	0	0	0
koncentruota saulės energija	0	0	0	0
Potvyniai, bangos, vandenynai	0	0	0	0
Vėjas* :	98	174	133	244
pakrantė	98	174	133	244
jūra	0	0	0	0
Biomasė:	24	102	29	147
kietoji biomasė	16	87	16	116
biudujos	8	15	13	31
skystieji bioproductai	0	0	0	0
IŠ VISO	238	695	278	810
iš jų energijos ir šilumos kogeneracija	24	102	29	147

* Nurodyta normalizuota hidroenergijos ir vėjo energijos gamyba

1c lentelė. Bendras faktinis kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos indėlis (galutinis energijos suvartojimas) Lietuvos Respublikoje 2009–2010 metais, siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies šildymo ir aušinimo sektoriuje (ktne) 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos

	2009 m.	2010 m.
Geoterminė energija (išskyrus žemos temperatūros geoterminę šilumą, skirtą šilumos siurbliams)	3	2
Saulės energija	0	0
Biomasė:	873	879
kietoji biomasė	870	874
biudujos	3	5
skystieji bioproductai	0	0
Atsinaujinančių išteklių energija, gaunama iš šilumos siurblių:	0	0
– iš jų aeroterminė		
– iš jų geoterminė		
– iš jų hidroterminė		
IŠ VISO	876	881
Iš jų centralizuotas šildymas	21%	21%
Iš jų biomasė namų ūkiuose	67%	65%

Id lentelė. Bendras faktinis kiekvienos atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijos indėlis Lietuvos Respublikoje 2009–2010 metais, siekiant privalomų atsinaujinančių išteklių energijos dalies transporto sektoriuje (ktne), 2020 m. planinių rodiklių bei indikatyvios laikinosios trajektorijos

	2009 m.	2010 m.
Bioetanolis/bio-ETBE	14	10
<i>Iš jų biodegalai 21 straipsnio 2 dalis</i>	0	0
<i>Iš jų importuota</i>	2	2
Biodyzelinas	38	35
<i>Iš jų biodegalai 21 straipsnio 2 dalis</i>	0	0
<i>Iš jų importuota</i>	29	13
Vandenilis iš atsinaujinančių energijos išteklių	0	0
Elektros energija iš atsinaujinančių išteklių	1	1
<i>Iš jų kelių transportas</i>	1	1
<i>Iš jų ne kelių transportas</i>	0	0
Kita (pvz., biodujos, augalinis aliejus ir pan).	0	0
<i>Iš jų biodegalai 21 straipsnio 2 dalis</i>	0	0
IŠ VISO	53	46

2. Informacija apie priemones, kurių per pastaruosius 2 metus imtasi ir (arba) planuojama imtis nacionaliniu lygmeniu, siekiant skatinti didesni atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą atsizvelgiant į indikatyvią trajektoriją, kad būtų pasiekti Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane numatyti atsinaujinančių išteklių energijos rodikliai. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies a punktas)

2 lentelė. Visų politikos sričių ir priemonių apžvalga

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
2009–2011 metai					
<p>1. (A) Nacionalinė atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 789 (Žin., 2010, Nr. 73-3725).</p> <p>(B) Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos įgyvendinimo 2010–2015 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1-180 (Žin., 2010, Nr. 78-4030).</p> <p>Pagrindinis tikslas – didinant atsinaujinančių energijos išteklių dalį šalies energijos balanse, elektros ir šilumos energetikos bei transporto sektoriuose kuo geriau patenkinti energijos poreikį vidaus ištekliais, atsisakyti importuojamo taršaus iškastinio kuro, taip padidinti energijos tiekimo saugumą, energetinę nepriklausomybę ir prisidėti prie tarptautinių pastangų mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas</p>	Reguliuojamoji	Platesnis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas	Energijos gamintojai ir vartotojai, valdžios ir savivaldos institucijos, mokslo ir studijų institucijos	Įgyvendinama	(A) 2010–2020 m. (B) 2010–2015 m.
<p>2. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas Nr. XI-1375 (Žin., 2011, Nr. 62-2936).</p> <p>Šio įstatymo tikslas – užtikrinti darnią atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą, skatinti tolesnį naujų technologijų vystymąsi ir diegimą bei pagamintos energijos vartojimą, ypač atsizvelgiant į Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, aplinkos apsaugos, iškastinių energijos išteklių tausojoimo, priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir energijos importo mažinimo bei kitus valstybės energetikos politikos tikslus, įvertinus energijos tiekimo saugumo ir patikimumo reikalavimus, taip pat į vartotojų teisių ir teisėtų interesų į atsinaujinančių energijos išteklių prieinamumą, tinkamumą ir pakankamumą apsaugos užtikrinimo principus</p>	Reguliuojamoji	Platesnis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas	Energijos gamintojai ir vartotojai, valdžios ir savivaldos institucijos	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.
<p>3. Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių supirkimo kainos</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2002 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 7 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainų“ (Žin., 2002, Nr. 16-648; Inf. pr., 2008, Nr. 16-217; Nr. 77-1002; Žin., 2009,</p>	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2002 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>Nr. 108-4576) nustatė vidutinės elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius ir atliekinius energijos išteklius, supirkimo kainas bei jų taikymo sąlygas:</p> <p>1) hidroelektrinėms – 26 ct/kWh (taikoma nuo 2009 m. sausio 1 d.);</p> <p>2) vėjo jėgainėms – 30 ct/kWh (taikoma nuo 2009 m. sausio 1 d.);</p> <p>3) elektrinėms, kuriose elektros energija gaminama naudojant biokurą – 30 ct/kWh (taikoma nuo 2009 m. sausio 1 d.);</p> <p>4) saulės (fotoelektrinėms) elektrinėms pagal pikinę elektros galią: iki 100 kW – 1,63 Lt/kWh, nuo 100 kW iki 1 MW – 1,56 Lt/kWh, nuo 1 MW – 1,51 Lt/kWh (taikoma nuo 2010 m. sausio 1 d.)</p>		didėjimas			
<p>4. Atsinaujinančius energijos išteklius naudojančios elektrinės prijungimo prie tinklo nuolaida</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 „Dėl teisės aktų, būtinų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymui įgyvendinti, patvirtinimo“ patvirtintame Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos apraše (Žin., 2004, Nr. 9-228; 2006, Nr. 100-3862) nustatyta, kad gamintojams, kurių elektrinėse elektros energijos gamybai naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, taikoma 40 proc. prisijungimo prie skirstomųjų elektros energijos tinklų mokesčio nuolaida, kurią apmoka skirstomųjų tinklų operatorius.</p> <p>2011 m. gegužės 12 d. priimto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 (Žin., 2011, Nr. 62-2936) 21 str. nustatyta, kad elektrinių prijungimas prie elektros tinklų yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga ir išlaidos, susijusios su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos gamintojui ir elektros tinklų operatoriumi, atsižvelgiant į elektros tinklų nuosavybės ribas. Išlaidos paskirstomos tokiomis dalimis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia viršija 350 kW, gamintojas moka 40 proc. prijungimo prie tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 60 proc. prijungimo išlaidų; • kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia viršija 30 kW ir yra ne didesnė kaip 350 kW, gamintojas moka 20 proc. prijungimo prie tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 80 proc. prijungimo išlaidų; • kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia neviršija 30 kW, gamintojo elektrinė prijungiama nemokamai, o prijungiantis operatorius moka 100 proc. prijungimo išlaidų. <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2011 m. liepos 29 d. nutarimu</p>	Finansinė	Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2004 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
Nr. O3-235 (Žin., 2011, Nr. 101-4777) patvirtino Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodiką, kuri reglamentuoja elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo tvarką					
<p>5. Privalomas biodegalų maišymas į mineralinius degalus</p> <p>(A) Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. balandžio 26 d. įsakymas Nr. 147 „Dėl Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 37-1269; 2005, Nr. 35-1158; 2008, Nr. 70-2669)</p> <p>Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklėse nustatyta, kad į šalies vidaus rinką tiekiami naftos produktai turi atitikti reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nuo 2007 m. sausio 1 d. 95 markės variklių benzinas turi būti pagamintas naudojant priedą bioetiltretbutilerį (toliau – bio-ETBE), kuris mišinyje su benzinu turi sudaryti ne mažiau kaip 7 proc. tūrio, bet ne daugiau kaip 15 proc. tūrio, o nuo 2008 m. spalio 1 d. priedas bio-ETBE mišinyje su minėtos markės benzinu turi sudaryti ne mažiau kaip 10 proc. tūrio, bet ne daugiau kaip 15 proc. tūrio; • nuo 2007 m. sausio 1 d. 95 markės variklių benzinas, pagamintas be bio-ETBE, savo sudėtyje privalo turėti 5 proc. (leistina paklaida gali būti minus 0,5 proc. tūrio) tūrio bioetanolio; bioetanolio tūrio paklaida bioetanolioje E85 gali būti plus minus 0,5 proc. tūrio; • nuo 2007 m. sausio 1 d. dyzelinas (išskyrus 2 klasės arktinį dyzeliną) privalo savo sudėtyje turėti 5 proc. (leistina paklaida gali būti minus 0,5 proc. tūrio) tūrio riebalų rūgščių metilo esterio (toliau – RRME), priklausančio riebalų rūgščių monoalkilesterių grupei ir pagaminto iš augalinės kilmės aliejų ar gyvūninės kilmės riebalų. RRME kiekis dyzeline gali būti didesnis kaip 5 proc. tūrio, jeigu dyzelino ir RRME mišinys atitinka dyzelino privalomųjų kokybės rodiklių reikalavimus ir yra ženklintas Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklėse nustatyta tvarka 	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių energijos išteklių vartojimo transporto sektoriuje augimas	Naftos produktų tiekėjai	Įgyvendinta	2005–2010 m.
<p>(B) Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. 1-346 „Dėl prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 148-7625)</p> <p>Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklėse nustatyta, kad į šalies vidaus rinką tiekiami naftos</p>	Reguliuojamoji	Atsinaujinančių energijos išteklių vartojimo transporto sektoriuje augimas	Naftos produktų tiekėjai	Įgyvendinama	2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>produktai turi atitikti reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 95 markės variklių benzinas turi būti pagamintas naudojant priedą bioiltretbutileterį (toliau – bio-ETBE), kuris sumaišytas su benzinu turi sudaryti ne mažiau kaip 10 proc. ir ne daugiau kaip 22 proc. tūrio; • 95 markės variklių benzinas, pagamintas be bio-ETBE, savo sudėtyje privalo turėti 5 proc. (leistina paklaida gali būti $\pm 0,5$ proc.) tūrio bioetanolio; bioetanolio tūrio paklaida E85 bioetanolioje gali būti $\pm 0,5$ proc.; <p>dyzelinas (išskyrus 2 klasės arktinį dyzeliną) privalo savo sudėtyje turėti 5 proc. (leistina paklaida gali būti $\pm 0,5$ proc.) tūrio riebalų rūgščių metilo esterio (toliau – RRME), priklausančio riebalų rūgščių monoalkilesterių grupei ir pagaminto iš augalinės kilmės aliejų ar gyvūninės kilmės riebalų. RRME kiekis dyzeline gali būti didesnis kaip 5 proc. tūrio, jeigu dyzelino ir RRME mišinys atitinka dyzelino privalomųjų kokybės rodiklių reikalavimus ir yra ženklinamas Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklėse nustatyta tvarka</p>					
<p>6. Akcizų lengvata biodegalams</p> <p>Iki 2010 m. akcizo mokesčio sumažinimo biodegalams teisinį pagrindą sudarė 2004 m. sausio 29 d. Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. IX-1987 (Žin., 2004, Nr. 26-802), kuriame nustatyta, kad energetiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais akcizo tarifas mažinamas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) produkto tonoje.</p> <p>2009 m. gruodžio 9 d. priėmus Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 38 str. pakeitimo ir papildymo įstatymą (Žin., 2009, Nr. 151-6784), nustatytos tokios akcizų lengvatos energiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • energetiniams produktams, viršijantiems teisės aktuose nustatytą privalomų biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) į šalies vidaus rinką tiekiamuose naftos produktuose, taikomas nustatytas akcizų tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais), viršijančią teisės aktuose nustatytą privalomų biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais); • energetiniams produktams, kuriuose biologinės kilmės priemaišų dalis (procentais) yra 30 proc. arba didesnė, taikomas nustatytas akcizų tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) produkte, arba produktai atleidžiami nuo akcizų, kai produktai pagaminti tik iš biologinės kilmės medžiagų 	Finansinė	Energetinių produktų, kurių sudėtyje yra biologinės kilmės medžiagų, gamybos augimas	Energetinių produktų gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2004 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>7. Biodegalų gamybos finansavimas</p> <p>Vadovaujantis Biodegalų gamybos plėtros finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 3D-417 (Žin., 2008, Nr. 88-3551; 2009, Nr. 110-4686; 2011, Nr. 78-3848; Nr. 111-5238), valstybės pagalba kompensuojant dalį rapsų aliejaus, skirto rapsų metilo (etilo) esterui (RME) gaminti, ir dehidratuoto etanolio gamybai nupirktų rapsų sėklų ir javų grūdų (toliau – žaliava) kainos (toliau – pagalba) teikiama iš valstybės biudžeto lėšų. Pagalbos gavėjams kompensuojamos žaliavos įsigijimo (išauginimo) išlaidos, padarytos nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki einamųjų metų lapkričio 15 d.: rapsų sėklų – 160 Lt/t, javų grūdų – 114 Lt/t</p>	Finansinė	Žemės ūkio produkcijos, naudojamos biodegalų gamybai, augimas	Biodegalų gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2008 m.
<p>8. Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata</p> <p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo (Žin., 1999, Nr. 47-1469; 2002, Nr. 13-474; 2005, Nr. 47-1560) 5 str. 3 ir 4 dalimis, mokesčio mokėtojai, teršiantys aplinką iš mobilių ir (ar) stacionarių taršos šaltinių, yra atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą, jei savo veikloje naudoja biodegalus ir (ar) biokurą ir pateikia jų sunaudojimą patvirtinančius dokumentus:</p> <p>1) nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių atleidžiami fiziniai ir juridiniai asmenys, teršiantys iš transporto priemonių, naudojančių nustatytus standartus atitinkančius biodegalus, ir pateikę biodegalų sunaudojimą patvirtinančius dokumentus;</p> <p>2) fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamus į atmosferą teršalus, susidarantį naudojant biokurą, yra atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių. Mokestį už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių moka veiklos vykdytojai, energetikos pramonėje eksploatuojantys kurą deginančius įrenginius, kurių nominalus šiluminis galingumas didesnis kaip 50 MW. Taip pat veiklos vykdytojai naudojantys bent vieną kietuoju kuru kūrenamą katilą, kurio šiluminis našumas yra 0,5 MW ar daugiau, naudoja stacionarų degimo šaltinį, kurio šiluminis našumas yra 1,0 MW ar daugiau</p>	Finansinė	Biodegalų vartojimo augimas	Biodegalų vartotojai (iš mobilių taršos šaltinių)	Įgyvendinama	Nuo 2003 m.
	Finansinė	Biokuro vartojimo augimas	Biokuro vartotojai (iš stacionarių taršos šaltinių)	Įgyvendinama	Nuo 2005 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>9. Europos Sąjungos struktūrinė parama</p> <p>Sanglaudos skatinimo veiksnių programos priedas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 787 (Žin., 2008, Nr. 95-3720, Nr. 142-5628; 2009, Nr. 36-1388, Nr. 68-2773).</p> <p>VP3-3.4-ŪM-02-K priemonės „Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai“ projektų finansavimo sąlygų aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 4-442 (Žin., 2008, Nr. 117-4460).</p> <p>2010 m. birželio 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 712 (Žin., 2010, Nr. 68-3408) iš Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos administruojamai priemonei „Oro taršos mažinimo ir monitoringo sistemų diegimas didžiuosiuose energetikos objektuose“ numatytų lėšų perkelta 75 mln. litų Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos administruojamos priemonės „Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai“ projektų įgyvendinimui</p>	Finansinė	Atsinaujinančius energijos išteklius energijos gamybai naudojančių objektų statyba ir modernizavimas	Energijos gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2010 m.
<p>10. Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas</p> <p>Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (Žin., 1999, Nr. 47-1469; 2002, Nr. 13-474, Nr. 123-5550; 2003, Nr. 48-2108, Nr. 61-2761; 2004, Nr. 25-746, Nr. 61-2188; 2005, Nr. 47-1560; 2008, Nr. 18-631).</p> <p>Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšomis finansuojamų investicinių projektų įgyvendinimo ir priežiūros tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 437 (Žin., 2003, Nr. 85-3890; 2011, Nr. 46-2206)</p>	Finansinė	Atsinaujinančius energijos išteklius elektros energijos gamybai naudojančių objektų statyba	Energijos gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2000 m.
<p>11. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa</p> <p>Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemones skatinamas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas. Paramos intensyvumas kinta nuo 40 iki 65 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Maksimali projekto paramos suma priklauso nuo programos priemonės ir gali kisti nuo 40 tūkst. EUR iki 2,8 mln. EUR</p>	Finansinė	Elektros energijos gamyba vėjo elektrinėse, biudujų gamyba	Ūkininkai	Įgyvendinama	2007–2013 m.
<p>12. Interneto svetainė „Atsinaujinantieji energijos ištekliai Lietuvoje“</p> <p>Ši interneto svetainė – bendras valstybės įmonės Energetikos agentūros, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir Danijos konsultacinės įmonės „Danish Energy Management A/S“ projektas lietuvių ir anglų kalbomis. Interneto svetainėje pateikiama aktuali informacija apie atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI)</p>	Informacinė	Visuomenės informuotumo augimas	Energijos gamintojai ir vartotojai, mokslo, studijų, valdžios ir savivaldos institucijos	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>teisinių reglamentavimą Lietuvoje, finansavimo mechanizmus. Pateikiamos skaičiuoklės, padedančios nustatyti kiek energijos galima gauti iš konkrečių AEI, įvertinti energijos poreikį. Interneto svetainėje yra interaktyvus Lietuvos teritorijoje veikiančių AEI jėgainių žemėlapis, kuriame galima patogiai atlikti atrankas pagal vietovę ar naudojamo AEI rūšį. Taip pat pateikiama statistinė informacija apie AEI naudojimą Lietuvoje ir Europos Sąjungoje.</p> <p>http://www.avei.lt</p>					
<p>13. Lietuvos valstybinių geologinių tyrimų 2011–2015 metų programa</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 8 d. įsakymu Nr. D1-743 (Žin., 2010, Nr. 109-5612) patvirtinta Lietuvos valstybinių geologinių tyrimų 2011–2015 metų programa „Žemės gelmių erdvių, atsinaujinančių ir netradicinių išteklių tyrimai (Geologiniai ištekliai)“. Vienas iš siekiamų rezultatų – įvertintos žemės gelmių erdvių, atsinaujinančių ir netradicinių išteklių naudojimo galimybės</p>	Informacinė	Nustatytos žemės gelmių atsinaujinančių ir netradicinių išteklių panaudojimo galimybės	Valstybės institucijos	Įgyvendinama	Nuo 2010 m.
<p>14. Paramos mechanizmai elektros energijai, pagamintai iš atsinaujinančių energijos išteklių, skatinant veiksmingiausių technologijų diegimą</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2011 m. parengė ir patvirtino 18 teisės aktų, įgyvendinančių Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostatas. Pagrindiniai šie teisės aktai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 2011 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. O3-160 (Žin., 2011, Nr. 83-4084) pakeitė ir papildė Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašą; 2) 2011 m. liepos 7 d. nutarimu Nr. O3-166 (Žin., 2011, Nr. 89-4301) patvirtino Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodiką; 3) 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-230 (Žin., 2011, Nr. 101-4775) patvirtino Biodujų supirkimo į gamtinių dujų sistemas tarifų nustatymo metodiką; 4) 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-229 (Žin., 2011, Nr. 101-4774) patvirtino Skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatus; 5) 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-233 (Žin., 2011, Nr. 101-4776) patvirtino Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, tarifų nustatymo metodiką; 6) 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-235 (Žin., 2011, Nr. 101-4777) patvirtino Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo 	Finansinė	Energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas	Energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
metodiką; 7) 2011 m. rugsėjo 26 d. nutarimas Nr. O3-249 (Žin., 2011, Nr. 78-714) „Dėl fiksuoto tarifo didžiausio galimo dydžio nustatymo“					
15. Prieigos prie elektros tinklų užtikrinimas ir tinklų optimizavimas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 8 d. įsakymu Nr.1-282 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakymo Nr. 1-214 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašo nustatymo“ pakeitimo“ (Žin., 2010, Nr. 122-6226) nustatyta, kad į viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkančias paslaugas įtraukiamas skirstomųjų tinklų parengimas atsinaujinančios energijos šaltinių gamybos integravimui. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2011 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. O3-193 patvirtino Reikalavimus pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašui (Žin., 2011, Nr. 100-4737), kurie reglamentuoja Pasinaudojimo tinklais tvarkos aprašo rengimo bendruosius principus ir tvarką	Reguliuojamoji	Prieigos prie elektros tinklų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginiams gerėjimas	Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.
16. Finansinės priemonės, skatinančios miško kirtimo atliekų naudojimą energijai gaminti Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas miško kirtimo atliekų ruošai ir jų sandėliavimui, 2011 m. kovo 4 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-195 „Dėl Miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2011, Nr. 30-1412) pakeistos Miško kirtimų taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 „Dėl Miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“, papildant jas naujais 48 ir 49 punktais, numatant miško kirtimų atliekų sandėliavimą tam skirtose vietose, kelmų rovimą tam tikrose miškų grupėse ir augvietėse. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, siekdama skatinti miško kirtimo atliekų panaudojimą, 2011 m. balandžio 18 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-317 „Dėl Miškų tvarkymo schemų rengimo ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo (Žin., 2011, Nr. 49-2408), pakeitė Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisykles, patvirtintas aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų rengimo ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, numatant, kad vidinės miškotvarkos projekto projektinėje dalyje turi būti įvertinamas potencialiai naudotinų miško kirtimo atliekų kiekis	Finansinė	Biomatės panaudojimo energijai gaminti plėtra	Miško savininkai, valdytojai, naudotojai	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>17. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant transporto degalus, biodegalus ir kitus skystuosius bioproduktus, kiekio skaičiavimo metodika</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. D1-2 (Žin., 2011, Nr. 2-83) patvirtintos Gaminant ir naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir lyginamąjį iškastinį kurą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio apskaičiavimo taisyklės, nustatančios sąlygas ir metodus, kuriais remiantis apskaičiuojamas lyginamasis poveikis (išmetamas į atmosferą CO₂ ekvivalentų kiekis) deginant iškastinį kurą arba tą patį energijos kiekį išskiriančius biodegalus ar skystuosius bioproduktus.</p> <p>Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. 3-100 (Žin., 2011, Nr. 23-1110) patvirtintas Energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų įsigyjant kelių transporto priemones, nustatymo ir atvejų, kada juos privaloma taikyti, tvarkos aprašas, kur pateikta transporto priemonių eksploatavimo laikotarpio poveikio energetikai ir aplinkai apskaičiavimo metodika</p>	Reguliuojamoji	Biodegalų ir skystųjų bioproduktų, atitinkančių tvarumo kriterijus, gamyba	Valstybės institucijos, biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamintojai	Įgyvendinama	Nuo 2011 m.
<p>18. Paramos priemonės, skatinančios naudoti elektros energija varomus ir grynus biodegalus naudojančias transporto priemones</p> <p>Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija pateikė siūlymus skirti 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšų naujai kompleksinei ekologiško viešojo transporto plėtros priemonei įgyvendinti. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2010 m. birželio 2 d. nutarimu Nr. 712 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 23 d. nutarimo Nr. 787 „Dėl Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priedo patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2010, Nr. 68-3408) patvirtino VP3-3.3-SM-01-V priemonę „Kompleksinė ekologiško viešojo transporto plėtra“. Pagal šią priemonę remiamas ekologiškų viešojo transporto priemonių (troleibusų ir autobusų, naudojančių dujas, elektros bei hibridinius variklius) įsigijimas</p>	Finansinė	Elektros energija varomų transporto priemonių naudojimo augimas	Transporto priemonių gamintojai ir naudotojai	Įgyvendinama	Nuo 2010 m.
<p>19. Statybos leidimų išdavimo procedūrų supaprastinimas mažesnės apimties, decentralizuotiems, iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminantiems energiją įrenginiams, atsižvelgiant į skirtingų atsinaujinančių energijos išteklių technologijų specifiką</p> <p>Leidimų procedūrų supaprastinimas reglamentuotas šiuose teisės aktuose:</p> <p>1) 2009 m. priimta Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 2, 4, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 31, 37 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatyme Nr. XI-619 (Žin., 2009, Nr. 159-7205);</p> <p>2) 2010 m. rugsėjo 29 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-812</p>	Reguliuojamoji	Leidimų statyboms išdavimo sąlygų pagerėjimas	Investuotojai	Įgyvendinama	Nuo 2010 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
patvirtintame „Statybos techniniame reglamente STR1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“ (Žin., 2010, Nr. 115-5903); 3) 2011 m. gegužės 12 d. priimtame Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme Nr. XI-1375 (Žin., 2011, Nr. 62-2936); 4) 2011 m. liepos 19 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-578 pakeistame statybos techniniame reglamente STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“ (Žin., 2011, Nr. 96-4531)					
20. Išanalizuotos statistinių perdavimų ir bendrų Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių projektų įgyvendinimo šalyje galimybės ir nustatytas tokių projektų potencialas 2011 m. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos užsakymu buvo atliktas tyrimas „Tarptautinio bendradarbiavimo, skatinant naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, vertinimas“, kuris išanalizavo Lietuvos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių bendrų projektų potencialą ir kaštus. Tyrimas parodė, kad Lietuvoje didžiausias bendrų projektų įgyvendinimo potencialas yra centralizuoto šilumos tiekimo sistemose, kuriose metinis šilumos poreikis neviršija 50 GWh šilumos	Informacinė	Numatytos galimybės ir potencialas vykdyti visų tipų bendrus projektus, susijusius su elektros energijos, šildymo ar aušinimo gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių	Valstybės institucijos, investuotojai	Įgyvendinama	2011 m.
21. Atliktas tyrimas dėl namų ūkiuose suvartojamos galutinės energijos Siekiant tiksliau įvertinti namų ūkiuose suvartojamos galutinės energijos dalį šalies kuro ir energijos balanse, Lietuvos Respublikos statistikos departamentas 2010 m. atliko energijos sunaudojimo namų ūkiuose 2009 m. tyrimą. http://goo.gl/tKiul	Informacinė	Surinkti duomenys apie atsinaujinančių energijos išteklių vartojimą	Valstybės ir savivaldybių institucijos, investuotojai	Įgyvendinama	2009–2012 m.
22. Atsinaujinančių energijos išteklių paklausos skatinimo tyrimas Lietuvos energetikos instituto projektas „Atsinaujinančių energijos išteklių paklausos skatinimo ekonominis pagrindimas“ laimėjo humanitarinių ir socialinių mokslo sričių konkursą. Konkursą laimėjusių projektų sąrašas patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2011 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. V-60	Informacinė	Surinkti duomenys apie atsinaujinančių energijos išteklių vartojimą ir skatinimo priemones	Valdžios ir savivaldos institucijos, investuotojai	Įgyvendinama	2011–2012 m.
2012 metai					
1. Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymas (<i>parengtas projektas</i>) Pagrindiniai Įstatymo tikslai: 1) nustatyti energijos išteklių biržos organizavimo, administravimo ir reguliavimo	Reguliuojamoji	Skaidrumo biokuro prekyboje didėjimas,	Energijos gamintojai, biokuro pardavėjai	Planuojama	Nuo 2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>teisinius pagrindus;</p> <p>2) nustatyti energijos išteklių biržos operatoriaus teisinį statusą ir sureguliuoti jo santykius su kitais energetikos veiklą vykdančiais asmenimis;</p> <p>3) sudaryti galimybes energijos išteklių rinkos dalyviams efektyviai konkuruoti energijos išteklių rinkoje ir naudotis skaidria, aiškiai sureguliuota ir nediskriminaciniais pagrindais veikiančia prekybos energijos ištekliais sistema;</p> <p>4) suvienodinti prekybos energijos ištekliais skirtinguose energetikos sektoriuose teisinį reguliavimą;</p> <p>5) sudaryti prekybos energijos rinkos išvestinėmis priemonėmis ir jos tolesnės plėtros teisinės sąlygas;</p> <p>6) užtikrinti gamtinių dujų tiekimo ir prekybos diferencijavimą – sudaryti teisinės sąlygas efektyviai prekiauti gamtinėmis dujomis;</p> <p>7) sudaryti sąlygas energijos išteklių rinkos dalyviams efektyviai prekiauti biokuru ir naftos produktų atsargomis – sukurti centralizuotą elektroninę prekybos sistemą;</p> <p>8) užtikrinti darnią, skaidrią ir integralią efektyvia konkurencija ir nediskriminavimu pagrįstos energijos išteklių rinkos plėtrą</p> <p>http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc_l?p_id=116980&p_org=&p_fix=n&p_gov=n</p>		konkurencingumo didėjimas, prekybos energijos ištekliais teisinis sureguliojimas			
<p>2. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašas (<i>parengtas projektas</i>)</p> <p>Aprašu siekiama nustatyti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti paramos schemą sudarančių skatinimo priemonių taikymo tvarką ir sąlygas</p> <p>http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc_l?p_id=114307&p_query=&p_tr2=&p_org=15&p_fix=n&p_gov=n</p>	Reguliuojamoji	Platesnis atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Planuojama	Nuo 2012 m.
<p>3. Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės (<i>parengtas projektas</i>)</p> <p>Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės nustato supaprastintą leidimų išdavimo tvarką plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus.</p> <p>http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc_l?p_id=114592&p_query=&p_tr2=&p_org=&p_fix=n&p_gov=n</p>	Reguliuojamoji	Leidimų plėtrai išdavimo sąlygų pagerėjimas	Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai	Planuojama	Nuo 2012 m.
4. Pirmenybinis elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos	Reguliuojamoji	Elektros	Perdavimo sistemos	Planuojama	Nuo 2012 m

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>išteklius, persiuntimas elektros energijos perdavimo ar skirstymo tinklais</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 (Žin., 2011, Nr. 62-2936) 17 str. nustatyta, kad elektros tinklų operatorius turi visą gamintojo pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, pirmumo teise iš gamintojo priimti, perduoti ir (ar) paskirstyti skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Ši elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama kitų elektros energijos gamintojų, naudojančių neatsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu.</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2011 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. O3-193 patvirtino Reikalavimus pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašui (Žin., 2011, Nr. 100-4737), kurie reglamentuoja pasinaudojimo tinklais tvarkos aprašo rengimo bendruosius principus ir tvarką. Reikalavimų tikslas – nustatyti aiškius reikalavimus tinklų operatoriams, užtikrinančius, kad jų parengta pasinaudojimo tinklais tvarka įgalins gamintojus, elektros energijai gaminti naudojančius atsinaujinančius energetikos išteklius, naudotis operatorių tinklais sutinkamai su skaidrumo, objektyvumo ir nediskriminavimo principais</p>		<p>energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių didėjimas</p>	<p>operatorius ir skirstomųjų tinklų operatorius, elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojai</p>		
<p>5. Privalomas biodegalų maišymas į mineralinius degalus</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. 1-311 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. 1-346 „Dėl prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (pateiktas paskelbti leidinyje „Valstybės žinios“)</p> <p>Pakeistose Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklėse nustatoma, kad nuo 2012 m. sausio 1 d. dyzelinas (išskyrus 1 ir 2 klasės arktinį dyzeliną) privalo savo sudėtyje turėti 5–7 proc. tūrio biodegalų (leistina paklaida gali būti ±0,5 proc.), užtikrinant, kad privalomoji biodegalų dalis dyzeline sudarytų nuo 2012 m. sausio 1 d. – 6,25 proc., nuo 2013 m. sausio 1 d. – 6,5 proc., nuo 2014 m. sausio 1 d. – 7,0 proc. Biodegalų kiekis dyzeline gali būti didesnis kaip 7 proc. tūrio, jeigu dyzelino ir biodegalų mišinys atitinka dyzelino privalomųjų kokybės rodiklių reikalavimus ir yra ženklinamas Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklėse nustatyta tvarka</p>	Reguliuojamoji	<p>Atsinaujinančių energijos išteklių vartojimo transporto sektoriuje augimas</p>	<p>Naftos produktų tiekėjai</p>	Planuojama	Nuo 2012 m.
<p>6. Pramoninės biotechnologijos plėtros Lietuvoje 2007–2010 metų programos,</p>	Reguliuojamoji	Pramoninės	Technologijų	Planuojama	2011–2013 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1050 (Žin., 2006, Nr. 114-4359), priemonės:</p> <p>1) ieškoti naujų biokuro komponentų, plėtoti antrosios kartos biodegalų gamybos technologinius tyrimus;</p> <p>2) plėtoti naujų biodyzelino ir bioalyvų gamybos naudojant biokatalizatorius technologijų kūrimą;</p> <p>3) kurti biodegalų gamybos šalutinių produktų racionalaus naudojimo technologijas. Pramoninės biotechnologijos plėtros Lietuvoje 2011-2013 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2011 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. 4-118 (Žin., 2011, Nr. 28-1361) numatyta priemonė: sukurti technologijas antrosios kartos biodegalų gamybai ir tobulinti esamas gamybos technologijas</p>		biotechnologijos plėtra	kūrėjai		
<p>7. Parengti ir patvirtinti statybos techninį reglamentą, nustatantį mažai energijos naudojančių pastatų reikalavimus</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. D1-462 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. D1-624 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.09:2005 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“ patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2011, Nr. 73-3521), reglamentas papildomas sąvokomis „mažai energijos vartojantys pastatai“ ir „energijos beveik nevartojantys pastatai“. Pastatai klasifikuojami į 9 energetinio naudingumo klases :A++, A+, A, B, C, D, E, F, G. A++ klasė laikoma aukščiausia</p>	Reguliuojamoji	Efektyvus energijos išteklių vartojimo didėjimas	Projektuotojai, investuotojai	Planuojama	Nuo 2012 m.
<p>8. Parengti ir paskelbti technines sąlygas (taisykles), reglamentuojančias biodujų tiekimo sistemų prijungimą prie gamtinių dujų tinklo ir prijungimo biodujoms taikomus tarifus</p> <p>Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-230 (Žin., 2011, Nr. 101-4775) patvirtino Biodujų supirkimo į gamtinių dujų sistemas tarifų nustatymo metodiką, kuri reglamentuoja biodujų fiksuotų supirkimo tarifų į gamtinių dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemas nustatymą. Šia metodika siekiama įtvirtinti skaidrius, objektyvius ir nediskriminuojančius principus minėtiems supirkimo tarifams nustatyti</p>	Reguliuojamoji	Sąlygų dujų iš atsinaujinančių energijos išteklių tiekimui į gamtinių dujų tinklus sudarymas	Dujų perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai	Planuojama	Nuo 2012 m.
<p>9. Parengti ir patvirtinti komunalinių atliekų biodegraduojančios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodiką</p> <p>2011 m. rugpjūčio 31 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-661</p>	Reguliuojamoji	Komunalinių atliekų panaudojimo energijai gaminti plėtra	Investuotojai	Planuojama	Nuo 2012 m.

Priemonės pavadinimas ir nuoroda	Priemonės tipas	Numatomas rezultatas	Tikslinė grupė ir (arba) veikla	Įgyvendinama ar planuojama	Priemonės pradžios ir pabaigos datos
<p>(Žin., 2011, Nr. 109-5148) patvirtintas Regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašas. Šis aprašas nustato tvarką, kuria vadovaujantis vertinama regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėtis ir šiuose sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, siekiant nustatyti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduočių vykdymą, teikiamos regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir šiuose sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitos</p>					
<p>10. Parengti ir patvirtinti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų montuotojų atestavimo tvarką, montuotojų mokymo programas, į jas įtraukti atsinaujinančių energijos išteklių, jų naudojimo technologinių ir ekonominių galimybių ir naudos klausimus</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 1-228 (Žin., 2011, Nr. 115-5432) patvirtintos Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos gairės, kurios nustato atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų (montuotojų) profesinio mokymo ir jų profesinės kvalifikacijos reikalavimus. Vadovaujantis minėtų gairių nuostatomis 2012 m. bus parengtas Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų mokymo ir atestavimo tvarkos aprašo projektas</p>	Reguliuojamoji	Parengtas atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašo projektas	Atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių įrenginių ir sistemų montuotojai	Planuojama	Nuo 2012 m.
<p>11. Skatinti ir remti atsinaujinančių energijos išteklių srities mokslinius tyrimus</p> <p>Lietuvos inovacijų 2010–2020 metų strategijos įgyvendinimo 2010–2013 metų priemonių plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 4-750/V-1692 (Žin., 2010, Nr. 121-6192), yra numatyta, kad Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija iki 2012 m. pabaigos turi atlikti kompleksinę elektromobilių transporto plėtros galimybių studiją (3.1.11 priemonė). Šiam tikslui pasiekti 2011 m. gegužės 5 d. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-265 „Dėl darbo grupės sudarymo“ buvo sudaryta darbo grupė kompleksinės elektromobilių transporto plėtros galimybių studijos atlikimui koordinuoti ir kitiems elektromobilių veiklos klausimams spręsti</p>	Informacinė	Atlikta kompleksinė elektromobilių transporto plėtros galimybių studija	Mokslinių tyrimų įstaigos	Planuojama	2012 m.

2.a. Informacija apie pasiektą pažangą vertinant ir tobulinant administracines procedūras, siekiant pašalinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies e punktas)

Pakeitimai, susiję su administracinių procedūrų supaprastinimu, siekiant paskatinti atsinaujinančių išteklių energijos plėtrą, reglamentuoti šiuose teisės aktuose:

1. 2009 m. priimtame Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 2, 4, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 31, 37 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatyme Nr. XI-619 (Žin., 2009, Nr. 159-7205), kuriame patvirtinti supaprastinti teritorijų planavimo reikalavimai statant nedidelės įrengtosios galios elektrines, naudojančias atsinaujinančius energijos išteklius. Nereikalaujama rengti detaliųjų planų:

- statant pavienes ne didesnės kaip 250 kW galios vėjo jėgaines kaimo vietovėse ir miesteliuose, kai atstumas nuo jėgainės pastatymo vietos iki sklypo ribos yra ne mažesnis kaip 1,5 vėjo jėgainės maksimalaus aukščio;
- statant vėjo jėgainių grupes (2 ir daugiau jėgainių), kurioms teisės aktų nustatyta tvarka turi būti rengiami specialieji planai;
- statant saulės jėgaines, kurių bendroji instaliuota galia ne didesnė kaip 100 kW;
- biodujų gamybos įrenginiams iki 1 MW bendrosios galios, statomiems esamų gyvulininkystės pastatų žemės sklypuose.

Taip pat anksčiau minėtu įstatymu supaprastintos detaliųjų planų tvirtinimo procedūros. Numatyta, kad savivaldybės tarybai arba savivaldybės administracijos direktoriui savivaldybės tarybos pavedimu atsisakius tvirtinti detalių planą, privaloma planavimo organizatoriui raštu pateikti motyvuotą atsakymą per 20 darbo dienų nuo detaliojo plano pateikimo dienos. Jei savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos pavedimu detaliojo plano per nustatytą terminą nepatvirtina ir nepateikiamas motyvuotas atsakymas dėl plano netvirtinimo, detalusis planas tvirtinamas vadovaujantis Detaliojo plano tvirtinimo, kai savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos pavedimu detaliojo plano per nustatytą terminą nepatvirtina, tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 825 (Žin., 2011, Nr. 89-4251) nustatytais detaliojo plano tvirtinimo procedūromis.

Detaliojo plano planavimo organizatoriui atsiradusią žalą dėl nustatytu terminu nepatvirtinto detaliojo plano atlygina savivaldybė įstatymų nustatyta tvarka.

2. 2010 m. rugsėjo 29 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministras įsakymu Nr. D1-812 patvirtino statybos techninį reglamentą STR1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“ (Žin., 2010, Nr. 115-5903), kuriame nustatyti supaprastinti reikalavimai mažos apimties vėjo elektrinių (iki 30 kW) projektavimui ir statybai, jas priskiriant prie nesudėtingų statinių ir taip nereikalaujant statybos leidimo.

3. 2011 m. gegužės 12 d. priimto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 (Žin., 2011, Nr. 62-2936) 16 str. numatyta, kad gamintojams, ketinantiems plėtoti elektrines, išskyrus patvankinio tipo hidroelektrines, kurių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 350 kW ir ne didesnė kaip skirstomųjų tinklų artimiausiame prijungimo taške esanti įrengtoji leistinoji galia, ir biodujų elektrinėms, statomoms prie gyvulininkystės, paukštininkystės įmonių, sąvartynų ir nuotekų valymo įmonių, – iki 1,2 MW įrengtosios galios, leidimai plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus išduodami supaprastinta tvarka pagal Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 380 (Žin., 2001, Nr. 110-4010; 2009, Nr. 63-2522) ir vadovaujantis objektyviais ir nediskriminaciniais principais. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija per 30 kalendorinių dienų nuo reikiamų dokumentų gavimo dienos privalo išduoti gamintojui leidimą plėtoti elektros energijos gamybos iš

atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus arba pateikti motyvuotą raštišką atsisakymą išduoti leidimą.

To paties įstatymo 49 str. nustatyti supaprastinti reikalavimai projektuojant ir statant nedidelės įrengtosios galios elektrines, naudojančias atsinaujinančius energijos išteklius:

- projektuojant ir statant nedidelės įrengtosios galios elektrinės (iki 350 kW), išskyrus patvankinio tipo hidroelektrines, nereikalaujama rengti detaliųjų planų ir keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, jei tai neprieštaruja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams;

- kaimo vietovėse statant pavienes ne didesnės kaip 350 kW įrengtosios galios vėjo elektrines ir (ar) saulės šviesos energijos elektrines, nereikalaujama keisti žemės naudojimo paskirties, rengti detaliųjų planų ir keisti bendrojo plano sprendinių, jei tai neprieštaruja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams;

- mažesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėms, saulės šviesos energijos elektrinėms, saulės šilumos energijos kolektoriams, šilumos siurbliams netaikomi žemės paskirties atitikties reikalavimai, poveikio aplinkai vertinimo procedūra, nereikalingas leidimas statyti ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimas;

- ant pastatų statomos ar į pastatus integruojamos saulės šviesos energijos elektrinės, saulės šilumos energijos kolektoriai, iki 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės, nevirsijančios teisės aktuose nustatyto triukšmo lygio, ir šilumos siurbliai įrengiami be statybą leidžiančio dokumento.

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 14 str. numatyta, kad elektrinės, kurių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 350 kW ir ne didesnė kaip skirstomųjų tinklų artimiausiame prijungimo taške esama leistinoji galia, išskyrus prie gyvulininkystės, paukštininkystės ūmonių, sąvartynų ir nuotekų valymo ūmonių statomas biodujų elektrines, kurių galia neribojama, gamintojui įvykdžius elektros tinklų operatoriaus išduotas supaprastintas prijungimo sąlygas, prie skirstomųjų tinklų prijungiamos nedelsiant, įrengus gamybos ir vartojimo apskaitą. Su tokiais gamintojais prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartys sudaromos nereikalaujant gamintojo įpareigojimų prievolių įvykdymo finansinio užtikrinimo, garantuojančio elektros tinklų operatoriui gamintojo išpareigojimus plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus.

Minėto įstatymo 51 str. valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės pagal kompetenciją įpareigojamos rengti, teikti ir viešai skelbti informaciją apie leidimų, licencijų ar atestatų išdavimo tvarką, sertifikavimo paraiškų, susijusių su atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginiais, nagrinėjimo tvarką ir apie pareiškėjams teikiamą pagalbą.

2.b. Informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimą bei skirstymą ir tobulinti sistemą ar taisykles, taikomas padengiant ir pasidalijant su įjungimu į tinklą ir tinklo sustiprinimu susijusias išlaidas. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies f punktas)

Elektros energijos perdavimas ir skirstymas

Elektros energijos pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių perdavimo ir skirstymo klausimai reglamentuoti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

Šio įstatymo 17 str. numatyta, kad elektros tinklų operatorius turi visą gamintojo pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, pirmumo teise iš gamintojo priimti, perduoti ir (ar) paskirstyti skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Ši elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama kitų elektros energijos gamintojų, naudojančių neatsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu.

Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, persiuntimas elektros tinklais gali būti ribojamas ar laikinai sustabdomas esant energetikos sistemos

avarinei situacijai ar dėl kitų techninių priežasčių, kai nediskriminaciniais pagrindais ribojamas elektros tinklų pralaidumas. Dėl tokio ribojimo gamintojo patiriami nuostoliai nekompensuojami, išskyrus atvejus, kai atitinkamus ribojimus lemiančios aplinkybės atsiranda dėl elektros tinklų operatoriaus kaltės ar teisė į nuostolių atlyginimą atsiranda kitais įstatymų nustatytais pagrindais.

Jeigu elektros tinklų operatorius imasi priemonių, kuriomis iš esmės ribojamas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas, siekiant užtikrinti valstybės elektros energetikos sistemos darbo saugumą ir elektros energijos tiekimo patikimumą, elektros tinklų operatorius nedelsdamas informuoja kompetentingą instituciją apie atitinkamas priemones, jų mastą bei taikymo priežastis ir nurodo, kokių ištaisomųjų priemonių ketinama imtis, kad būtų užkirstas kelias netinkamiems ribojimams.

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 19 str. nustatyta, kad elektros tinklų operatorius turi teisę reguliuoti vėjo elektrinių, kurių įrengtoji galia viršija 350 kW, ir hidroelektrinių, kurių įrengtoji galia viršija 5 MW, pagaminamos ir į elektros tinklus patiekiamos elektros energijos kiekį:

- 1) jeigu nesiimant tokių veiksmų būtų perkraunami elektros tinklai, į kuriuos priimama elektrinės pagaminta elektros energija;
- 2) nenugalimos jėgos atvejais;
- 3) tais atvejais, kai siekiama išvengti avarinės situacijos elektros tinkluose ar energetikos sistemoje arba likviduoti elektros tinkluose ar energetikos sistemoje susidariusią avarinę situaciją;
- 4) kitais įstatymų nustatytais atvejais.

Jeigu nustatoma, kad elektros tinklų operatorius netinkamai eksploatavo, prižiūrėjo, valdė ar (ir) plėtojo elektros tinklus (tai yra esant elektros tinklų operatoriaus kaltei) ir dėl to kyla būtinybė taikyti reguliavimo priemones, elektros tinklų operatorius atlygina gamintojų, kurie dėl tokio reguliavimo negalėjo gaminti ir (ar) patiekti į elektros tinklus elektros energijos, patirtus tiesioginius nuostolius ir negautas pajamas.

Prijungimo prie elektros tinklų išlaidų pasidalijimas

Prijungimo prie elektros tinklų išlaidų pasidalijimo klausimai reglamentuoti šiuose teisės aktuose:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakyme Nr. 1-214 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašo nustatymo“ (Žin., 2009, Nr. 140-6158), kuriame nustatyta, kad elektros energijos gamybos įrenginių, elektros energijos gamybai naudojančių vėjo, biomasės, saulės ar hidroenergiją, prijungimas prie perdavimo ar skirstomųjų elektros tinklų yra viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkanti paslauga;

2. Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Žin., 2001, Nr. 104-3713; 2004, Nr. 9-228; 2006, Nr. 100-3862). Apraše numatyta, kad gamintojams, kurių elektrinėse, elektros energijos gamybai naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, taikoma 40 proc. prisijungimo prie skirstomųjų elektros energijos tinklų mokesčio nuolaida. Suteiktą nuolaidą apmoka skirstomųjų tinklų operatorius.

3. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme. Šio įstatymo 21 str. nustatyta, kad elektrinių prijungimas prie elektros tinklų yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga ir išlaidos, susijusios su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos gamintojui ir elektros tinklų operatoriumi, atsižvelgiant į elektros tinklų nuosavybės ribas. Išlaidos paskirstomos tokiomis dalimis:

- kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia viršija 350 kW, gamintojas moka 40 proc. prijungimo prie tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 60 proc. prijungimo išlaidų;
- kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia viršija 30 kW ir yra ne didesnė kaip 350 kW, gamintojas moka 20 proc. prijungimo prie tinklų išlaidų, o prijungiantis operatorius moka 80 proc. prijungimo išlaidų;
- kai gamintojo prijungiamos elektrinės įrengtoji galia neviršija 30 kW, gamintojo elektrinė prijungiama nemokamai, o prijungiantis operatorius moka 100 proc. prijungimo išlaidų.

Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų kaina yra lygi rangovo, laimėjusio elektros tinklų operatoriaus paskelbtą viešąjį pirkimą dėl gamintojo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų, atliktų darbų kainai. Jeigu gamintojas pasirenka kitą technologiniu ir ekonominiu požiūriu tinkamą elektrinės prijungimo tašką ir dėl to padidėja elektrinės prijungimo prie elektros tinklų sąnaudos, šias padidėjusias pagrįstas sąnaudas padengia gamintojas.

Elektros tinklų operatoriui iš kelių technologiniu požiūriu lygiaverčių alternatyvų savo nuožiūra, paskyrus ekonomiškai mažiau palankų elektrinės prijungimo prie elektros tinklų tašką, elektros tinklų operatorius privalo padengti visas pagrįstas gamintojui dėl to atsirandančias papildomas sąnaudas.

4. Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodikoje, patvirtintoje Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-235 (Žin., 2011, Nr. 101-4777), kuri reglamentuoja elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo tvarką.

5. Reikalavimų pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše, patvirtintame Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. O3-193 (Žin., 2011, Nr. 100-4737), kuriame reglamentuoti pasinaudojimo tinklais tvarkos aprašo rengimo bendrieji principai ir tvarka.

Išlaidų pasidalijimas optimizuojant elektros tinklą

Išlaidų pasidalijimo optimizuojant elektros tinklą klausimai reglamentuoti šiuose teisės aktuose:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakyme Nr. 1-214 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašo nustatymo“ (Žin., 2009, Nr. 140-6158; 2010, Nr. 122-6226), kuriame nustatyta, kad skirstomųjų tinklų parengimas (atnaujinimas, optimizavimas) atsinaujinančios energijos šaltinių gamybos integravimui yra viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkanti paslauga.

2. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, kurio 14 str. nustatyta, kad elektros tinklų operatorius privalo prijungti gamintojo elektrinę prie elektros tinklų ir tuo atveju, kai toks prijungimas galimas tik techniškai atnaujinus elektros tinklus, juos optimizavus, išplėtus elektros tinklus, padidinus elektros tinklų pajėgumą ar kitaip juos rekonstravus.

Šio įstatymo 18 str. nustatyta, kad gamintojui ir elektros tinklų operatoriui sudarius elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį, elektros tinklų operatorius nedelsdamas, atsižvelgiant į esamą elektros tinklų techninę būklę, imasi visų pagrįstai reikalingų priemonių elektros tinklų operatoriaus valdomiems tinklams, įskaitant tinklams eksploatuoti reikalingus elektros įrenginius ir objektus, optimizuoti, išplėsti ir (ar) rekonstruoti ir didinti elektros tinklų pajėgumą, siekiant užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, priėmimą, perdavimą ir paskirstymą. Jeigu yra duomenų, pagrindžiančių prielaidą, kad elektros tinklų operatorius nevykdo savo įsipareigojimų, gamintojai turi teisę reikalauti, kad elektros tinklų operatorius pateiktų informaciją apie tai, dėl kokių priežasčių ir koku mastu elektros tinklų operatorius

nevykdė savo įsipareigojimo optimizuoti ir plėsti savo elektros tinklų sistemą ir didinti elektros tinklų pajėgumą.

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 21 str. nustatyta, kad gamintojas kompensuoja elektros tinklų operatoriui ne daugiau kaip 10 proc. jo patiriamų elektros tinklų, įskaitant jam eksploatuoti reikalingas įrenginių ir objektų įsigijimo sąnaudas, optimizavimo, plėtros ir (ar) rekonstrukcijos sąnaudų, siekiant užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, priėmimą, perdavimą ir paskirstymą. Gamintojo tinklo optimizavimo patiriamų sąnaudų ribojimas netaikomas, kai prie tinklų prijungiama elektrinė, kuriai netaikoma paramos schema ar jos atskiros skatinimo priemonės.

3. Informacija apie taikomas paramos schemas ir kitas priemones, siekiant skatinti energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, ir Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane nurodytų priemonių įgyvendinimo pažangą. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas)

Šiame skyriuje aprašytos visos 2009–2010 metais taikytos finansinės paramos schemas ir priemonės, skirtos skatinti energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių.

Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. 1462 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymą“ (Žin., 2004, Nr. 170-6250) įgaliojo Lietuvos Respublikos ūkio ministeriją nustatyti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą, teikėjus, šių paslaugų teikimo tvarką ir sąlygas.

Lietuvos Respublikos ūkio ministras 2006 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 4-495 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašo nustatymo“ (Žin., 2007, Nr. 1-27) nustatė viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkančias paslaugas. Iš jų su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu elektros energijai gaminti susijusios šios paslaugos:

- elektros energijos gamyba:
 - naudojant atsinaujinančius energijos išteklius;
 - termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse, kai šios elektrinės tiekia šilumą į miestų centralizuotus šilumos tiekimo tinklus;
- elektros energijos gamybos įrenginių, elektros energijos gamybai naudojančių vėjo, biomasės, saulės ar hidroenergiją, prijungimas prie perdavimo ar skirstomųjų elektros tinklų.

Lietuvos Respublikos energetikos ministras 2010 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1-282 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašo nustatymo“ pakeitimo (Žin., 2010, Nr. 122-6226) papildė viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkančių paslaugų sąrašą šiomis, su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu elektros energijai gaminti susijusiomis, paslaugomis:

- elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, balansavimas, kurį vykdo perdavimo sistemos operatorius;
- skirstomųjų tinklų parengimas atsinaujinančios energijos šaltinių gamybos integravimui.

Toliau detaliau apžvelgiamos 2009–2010 metais įgyvendintos viešuosius interesus atitinkančios paslaugos ir jų rezultatai.

Supirkimo kainos

Elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, yra superkama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais vidutinėmis kainomis bei jų

taikymo sąlygomis. Iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą ir į tinklus patiektą elektros energiją superka perdavimo sistemos operatorius.

Supirkimo kainos Lietuvoje pradėtos taikyti nuo 2002 m. balandžio 1 d. ir pagal šią schemą supirkimo kainos gamintojams garantuojamos iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Vidutinės elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius ir atliekinius energijos išteklius, supirkimo kainos patvirtintos Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2002 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 7 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainų“ (Žin., 2002, Nr. 16-648; Inf. pr., 2008, Nr. 16-217; Nr. 77-1002; Žin., 2009, Nr. 108-4576). 2009 ir 2010 m. taikytos supirkimo kainos pateiktos 3 lentelėje.

3 lentelė. Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių supirkimo kainos 2009 ir 2010 metais

	2009 m.		2010 m.	
	LTL cnt/kWh	Euro cnt*/kWh	LTL cnt/kWh	Euro cnt*/kWh
Hidroelektrinėms (≤ 10 MW)	26	7,53	26	7,53
Vėjo elektrinėms	30	8,69	30	8,69
Biomasės elektrinėms	30	8,69	30	8,69
Saulės (foto-) elektrinėms pagal pikinę elektros galią:				
iki 100 kW	–	–	163	47,2
nuo 100 kW iki 1 MW	–	–	156	45,2
nuo 1 MW	–	–	151	43,7

*1 LTL – 3,4528 EUR

Kitų jėgainių vidutinės elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, supirkimo kainos nustatomos atskiru Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimu. Taip pat vidutinės kainos gali būti diferencijuotos tarpusavio susitarimu

2009 ir 2010 metais bendroji remtinės elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamyba (MWh) ir jai skirta parama (tūkst. Lt) nurodyta 4 lentelėje.

4 lentelė. Remtinės elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamyba ir jai skirta parama 2009 ir 2010 metais

	2009 m.		2010 m.	
	pagaminta, MWh	parama, tūkst. Lt	pagaminta, MWh	parama, tūkst. Lt
Perdavimo tinklas (vėjo elektrinės)	141,421	34,648	192,248	27,876
Skirstomasis tinklas	185,521	42,481	263,691	34,522
Mažosios hidro elektrinės	74,284	15,228	94,007	9,915
Mažosios vėjo elektrinės	15,418	3,777	32,273	4,680
Mažosios saulės elektrinės	0	0	2	3
Didžiosios biokuro elektrinės	74,588	18,274	102,898	14,920
Mažosios biokuro elektrinės	21,232	5,202	34,512	5,004
IŠ VISO	326,942	77,129	455,939	62,398

Prijungimo prie tinklų nuolaida

Elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos

Vyriausybės 2001 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1474 (Žin., 2001, Nr. 104-3713; 2004, Nr. 9-228; 2006, Nr. 100-3862). Apraše numatyta, kad gamintojams, kurių elektrinėse, elektros energijos gamybai naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, taikoma 40 proc. prisijungimo prie skirstomųjų elektros energijos tinklų mokesčio nuolaida. Suteiktą nuolaidą apmoka skirstomųjų tinklų operatorius.

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2010 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. O3-254 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų ir kainų nustatymo“ (Žin., 2010, Nr. 128-6576), skirstomųjų tinklų operatoriaus suteiktoms vėjo, biomasės, saulės elektrinių ir ne didesnių kaip 10 MW galios hidroelektrinių prijungimo mokesčio nuolaidoms (kompensacijoms) padengti 2009 m. skirta 0,844 mln. Lt (244 tūkst. EUR).

Europos Sąjungos struktūrinė parama 2007–2013 metais

2008 m. liepos 23 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 787 „Dėl Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priedo patvirtinimo“ patvirtinta priemonė „Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai“. Priemonei numatyta parama – 239,93 mln. Lt. (69,5 mln. EUR). Remiamos šios veiklos:

- katilinių tiekiančių šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas, modernizavimas – naudojamo kuro keitimas į biomasę;
- termofikacinių elektrinių tiekiančių šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas, modernizavimas – naudojamo kuro keitimas į biomasę;
- naujų katilinių naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, statyba ir prijungimas prie aprūpinimo šiluma sistemų (aprūpinimo šiluma sistema apima ir šilumos vartojimo sistemą);
- naujų efektyvių termofikacinių elektrinių, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, išskyrus sąvartynų dujas (biodujos, kurios susidaro savaime skaidantis sąvartynų atliekose esančioms organinėms medžiagoms), statyba ir prijungimas prie aprūpinimo šiluma sistemų (aprūpinimo šiluma sistema apima ir šilumos vartojimo sistemą).

2009–2010 m. pagal priemonę buvo finansuota 15 projektų, kuriems skirta 143,77 mln. Lt (41,6 mln. EUR):

- 8 šilumos tiekimo įmonių projektams – 76,54 mln. Lt (22,16 mln. EUR);
- 4 nepriklausomų šilumos gamintojų projektams – 29,79 mln. Lt (8,6 mln. EUR);
- 3 pramonės įmonių projektams – 37,44 mln. Lt (10,8 mln. EUR).

Šiuo metu baigti įgyvendinti šie projektai: 1 šilumos tiekimo įmonės projektas (esamoje katilinėje įrengti 2 medieną kūrenantys katilai po 5 MW už 4,75 mln. Lt (1,37mln. EUR)); 1 pramonės įmonės projektas (įrengta 4,23 MW elektrinės galios ir 5,28 MW šiluminės galios biodujas deginanti termofikacinė elektrinė už 18 mln. Lt (5,2 mln. EUR)).

Įgyvendinus likusius projektus bus įrengta:

- 7 termofikacinės elektrinės (suminė elektrinė galia yra 22,6 MW, šiluminė – 51,8 MW),
- 5 vandens šildymo katilai (41 MW bendrosios galios) ir vienas 38 MW katilas būtų pritaikytas deginti biokurą,
- 1 garo katilas (15 MW galios),
- 2 ekonomazeriai (21,3 MW bendros galios).

Devyniuose energijos gamybos pajėguose bus naudojamos medienos atliekos, dviejuose – biodujos, dvejuose – sąvartyno dujos.

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos (toliau – Programos) priemones skatinamas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas. Paramos intensyvumas kinta nuo 40 iki 65 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Maksimali projekto paramos

suma priklauso nuo Programos priemonės ir gali kisti nuo 40 tūkst. EUR iki 2,8 mln. EUR. Pagal Programos priemones finansuojama:

- Programos I krypties 6 priemonė „Žemės ūkio valdų modernizavimas“. Pagal šią priemonę finansuojama:
 - biodujų gamyba iš ūkyje susidarančių atliekų. Pagamintos biodujos gali būti panaudojamos tik valdos reikmėms;
 - trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimas;
 - nedidelio galingumo, iki 250 kW galios vėjo jėgainių statyba), susijusi su žemės ūkio produktų gamyba, perdirbimu ar paslaugomis žemės ūkiui ir paruošimu realizacijai.
 - Programos III krypties 1 priemonė „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir II priemonė „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“. Pagal šias priemones finansuojama:
 - elektros energiją (iš atsinaujinančių energijos išteklių ir bioenergiją) gaminančių įrenginių, įskaitant dujų turbinas, dyzelinius agregatus, biodujų, biomasės katilus, vėjo jėgaines (išskyrus vėjo jėgainių parkus), hidroelektrines (iki 4 MW galios) ir kitus atsinaujinančios energijos panaudojimo įrenginius, eksploatavimas (kai ne mažiau kaip 50 proc. energijos pagaminama pardavimui);
 - dujų gamyba (kai ne mažiau kaip 50 proc. dujų (ar elektros) pagaminama pardavimui);
 - nepavojingų atliekų šalinimas, deginant arba kitais būdais, kai gaminama elektra, pakaitinis kuras, biodujos, paskesniame panaudojimui, taip pat šiaudų, šieno atliekų šalinimas, kai iš mišinio, kurio viena iš sudedamųjų dalių yra šiaudai, šienas ar žolė, gaminamas pakaitinis kuras (granulės).
 - Programos III krypties 3 priemonė „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“. Pagal šią priemonę finansuojama nedidelio galingumo vėjo jėgainių ir hidroelektrinių įrengimas. Gautoji elektros energija turi būti naudojama tik valdos reikmėms tenkinti.
- 2009–2010 m. pagal Programos priemones „Žemės ūkio valdų modernizavimas“, „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ buvo suteikia 44,5 mln. Lt. (12,88 mln. EUR) parama 64 projektams.

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas (toliau – LAAIF) teikia subsidijas vadovaudamasis Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšomis finansuojamų investicinių projektų įgyvendinimo ir priežiūros tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 437 (Žin., 2003, Nr. 85-3890; 2011, Nr. 46-2206), ir kasmet Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu tvirtinamomis finansavimo kryptimis – dokumentu, kuriame nurodomos LAAIF finansuojamų projektų rūšys ir kiekvienos rūšies projektams skiriama subsidijos suma, paraiškų pateikimo ir atrankos būdai.

Maksimali subsidijos suma vienam pareiškėjui yra 690 000 litų, tačiau subsidijos dydis projektui negali viršyti 80 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų. Finansavimo kryptyse gali būti nustatytas mažesnis skiriamos subsidijos dydis.

60 proc. paskirtos subsidijos sumokama, kai pareiškėjas įsigijo, sumontavo ir pradėjo eksploatuoti pagal paskirtį projekte numatytus įrenginius ir pateikė LAAIF mokėjimo prašymą. Vėliau 40 proc. paskirtos subsidijos sumokama, kai pareiškėjas pateikia LAAIF pirmųjų vienerių metų įrenginių, kurių įsigijimui skirta parama, eksploatacijos rezultatus apie faktiškai pasiektą aplinkos apsaugos efektą.

2009 m. su energijos iš atsinaujinančių išteklių gamyba finansuoti šie projektai: 3 biokuru kūrenamos katilinės (bendra įrengtoji galia – 7,410 MW, skirta parama – 754369,87 Lt (218,480 tūkst. EUR)); 2 geoterminio šildymo sistemos (bendra įrengtoji galia – 0,585 MW, skirta parama – 1102288,04 Lt (319,244 tūkst. EUR)); 1 vėjo elektrinė (bendra įrengtoji galia – 0,250 MW, skirta parama – 630000,00 Lt (182,460 tūkst. EUR)); 1 saulės

elektrinė (bendra įrengtoji galia – 0,051 MW, skirta parama – 150000,00 Lt (43,443 tūkst. EUR)).

2010 m. su energijos iš atsinaujinančių išteklių gamyba finansuoti šie projektai: 4 biokuru kūrenamos katilinės (bendra įrengtoji galia – 13,325 MW, skirta parama – 1519953,76 Lt (440,208 tūkst. EUR)); 6 vėjo elektrinės (bendra įrengtoji galia – 1,500 MW, skirta parama – 2623225,36 Lt (759,738 tūkst. EUR)).

Mokesčio už aplinkos teršimą lengvata

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo (Žin., 1999, Nr. 47-1469; 2002, Nr. 13-474; 2005, Nr. 47-1560) 5 str. 3 ir 4 dalimis, mokesčio mokėtojai, teršiantys aplinką iš mobilių ir (ar) stacionarių taršos šaltinių, yra atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą, jei savo veikloje naudoja biodegalus ir (ar) biokurą ir pateikia jų sunaudojimą patvirtinančius dokumentus:

1) nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių atleidžiami fiziniai ir juridiniai asmenys, teršiantys iš transporto priemonių, naudojančių nustatytus standartus atitinkančius biodegalus, ir pateikę biodegalų sunaudojimą patvirtinančius dokumentus.

2) fiziniai ir juridiniai asmenys, pateikę biokuro sunaudojimą patvirtinančius dokumentus, už išmetamus į atmosferą teršalus, susidarančius naudojant biokurą, yra atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių. Mokestį už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių moka veiklos vykdytojai, energetikos pramonėje eksploatuojantys kurą deginančius įrenginius, kurių nominalus šiluminis galingumas didesnis kaip 50 MW. Taip pat veiklos vykdytojai naudojantys bent vieną kietuoju kuru kūrenamą katilą, kurio šiluminis našumas yra 0,5 MW ar daugiau, naudoja stacionarų degimo šaltinį, kurio šiluminis našumas yra 1,0 MW ar daugiau.

Akcizo lengvata biodegalams

Iki 2010 m. akcizo mokesčio sumažinimo biodegalams teisinį pagrindą sudarė 2004 m. sausio 29 d. Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. IX-1987 (Žin., 2004, Nr. 26-802), kuriame nustatyta, kad energetiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais akcizo tarifas mažinamas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) produkto tonoje.

2009 m. gruodžio 9 d. priėmus Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 38 str. pakeitimo ir papildymo įstatymą (2009, Nr. 151-6784), nustatytos tokios akcizų lengvatos energiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais:

➤ energetiniams produktams, viršijantiems teisės aktuose nustatytą privalomų biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) į šalies vidaus rinką tiekiamuose naftos produktuose, taikomas nustatytas akcizų tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais), viršijančią teisės aktuose nustatytą privalomų biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais);

➤ energetiniams produktams, kuriuose biologinės kilmės priemaišų dalis (procentais) yra 30 proc. arba didesnė, taikomas nustatytas akcizų tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) produkte, arba produktai atleidžiami nuo akcizų, kai produktai pagaminti tik iš biologinės kilmės medžiagų.

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktais duomenimis, 2009 m. vidaus rinkoje realizuotiems biodegalams buvo pritaikyta akcizų lengvata bendrai 77,07 mln. litų (22,32 mln. EUR) sumai. Pagal produktus, akcizų lengvata buvo pritaikyta taip: į variklių benzinaž įmaišytam bioetanoliui pritaikyta 36 755,879 tūkst. Lt (10 645 EUR), o į dyzeliną įmaišytam riebalų rūgščių metilo esterui (RRME) pritaikyta 40 311,545 tūkst. Lt (11 675 EUR).

2010 m. vidaus rinkoje realizuotiems biodegalams buvo pritaikyta akcizų lengvata bendrai 4,82 mln. litų (1,40 mln. EUR) sumai. Pagal produktus, akcizų lengvata buvo pritaikyta taip: į variklių benzina įmaišytam bioetanoliui pritaikyta 1,39 mln. Lt (402 845 EUR), bioetanoliui (variklių benziniui E-15) – 2,18 mln. Lt (631 242 EUR) o į dyzeliną įmaišytam riebalų rūgščių metilo esteriu (RRME) pritaikyta 1,25 mln. Lt (362 499 EUR).

Biodegalų gamybos plėtros finansavimas

2008 m. liepos 25 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-417 (Žin., 2008, Nr. 88-3551) patvirtintose Biodegalų gamybos plėtros finansavimo taisyklėse biodegalų gamintojams numatytos kompensacijos už rapsų aliejaus, rapsų metilo (etilo) esterio ir dehidratuoto etanolio gamybai išgytas žaliavas. Paramos dydis: rapsų sėkloms – 160 Lt/t (46 EUR/t), javų grūdams – 114 Lt/t (33 EUR/t).

2009 m. kompensacijoms iš valstybės biudžeto skirta 16 mln. litų (5,66 mln. EUR). Biodegalų gamybai supirka 66,816 tūkst. tonų rapsų sėklų ir 46,569 tūkst. tonų javų grūdų.

2010 m. kompensacijoms iš valstybės biudžeto skirta 20,44 mln. litų (5,92 mln. EUR). Biodegalų gamybai supirka 88 252 tonų rapsų sėklų ir 55 569 tonų javų grūdų.

3.1. Informacija apie remiamos elektros energijos paskirstymą galutiniams vartotojams pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies b punktas)

2009 m. į elektros tinklą (galutiniams vartotojams) buvo patiekta 326,943 MWh, o 2010 m. – 455,939 MWh remiamos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių.

Tiekėjai galutinius vartotojus apie tiekiamą elektros energiją informuoja vadovaudamiesi 2010 m. gegužės 19 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-145 patvirtintomis Informacijos, susijusios su energetikos veikla, teikimo valstybės institucijoms, įstaigoms ir trečiosioms šalims taisyklėmis (Žin., 2010, Nr. 59-2923). Teikiamos informacijos kontrolę atlieka Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos.

4. Informacija apie tai, kaip buvo parengtos paramos schemas, kad būtų atsižvelgta į atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo būdus, kurie teikia papildomos naudos palyginus su kitais panašiais naudojimo būdais, tačiau kurie taip pat gali būti siejami su didesnėmis sąnaudomis, įskaitant biodegalus, pagamintus iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies c punktas)

2009–2010 m. paramos schemas biodegalų gamybai iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės nebuvo taikomos.

5. Informacija apie energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantijų sistemą ir kaip taikomos sistemos patikimumą ir apsaugą nuo sukčiavimo užtikrinančios priemonės. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies d punktas)

Kilmės garantijų klausimai reglamentuoti šiuose teisės aktuose:

1. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme Nr. XI-1375.

Šio įstatymo 28–29 str. nustatyta, kad:

➤ Energijos tiekėjas teisės aktų nustatyta tvarka ir pagal kompetenciją savo galutiniams vartotojams teikia informaciją apie tai, kokią energijos tiekėjo tiekiamos energijos dalį ar kokį kiekį sudaro atsinaujinančių išteklių energija. Ši tiekiamos energijos dalis ar

kiekis apskaičiuojami pagal energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekį, kuriam išduota kilmės garantija.

- Kilmės garantijos išduodamos, perduodamos ir jų galiojimas panaikinamas elektroniniu būdu. Kilmės garantijos turi būti tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo klastojimo.

- Kilmės garantija suteikiama vienam energijos vienetui – vienai MWh. Kiekvienam pagamintos atsinaujinančių išteklių energijos vienetui gali būti išduodama ne daugiau kaip viena kilmės garantija, į tą patį energijos vienetą atsižvelgiant ne daugiau kaip vieną kartą.

- Kilmės garantija turi būti panaudota per 12 mėnesių nuo atitinkamo energijos vieneto pagaminimo momento. Per nurodytą laikotarpį nepanaudota kilmės garantija netenka galios.

- Kilmės garantijų perdavimas kartu ar atskirai su fiziniu elektros energijos perdavimu nedaro jokie poveikio sprendimui naudoti statistinius energijos perdavimus, bendrus projektus ar bendras paramos schemas.

- Lietuvos Respublikoje pripažįstamos kitų valstybių narių išduotos kilmės garantijos. Pripažinti kilmės garantiją gali būti atsisakoma tik tuo atveju, jeigu kyla tinkamai pagrįstų abejonų dėl jos tikslumo, patikimumo ar tikrumo.

2. Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kilmės garantijų teikimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 4-346 (Žin., 2005, Nr. 122-4375; 2006, Nr. 42-1534).

Siekiant užtikrinti kilmės garantijų sistemos patikimumą, atlikti tokie veiksmai:

1. Kilmės garantijas administruojančia institucija paskirtas perdavimo sistemos operatorius AB „Litgrid“. Perdavimo sistemos operatorius kontroliuoja įpareigojimų teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas vykdymą. Tokiu būdu užtikrinama kontrolė, kad gamintojo, kurio pagaminta elektros energija supirka pagal paramos schemą, kilmės garantijos bus pažymėtos kaip panaudotos.

Siekiant užtikrinti perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumą, 2010 m. įvykdyta elektros energetikos sektoriaus reorganizacija, perdavimo sistemos operatorių nuosavybės prasme atskiriant nuo elektros energijos tiekimo ir gamybos veiklų.

2. Įdiegta kilmės garantijų duomenų bazė kilmės garantijų sistemai administruoti. Kilmės garantijų duomenų bazėje (nuoroda: http://www.litgrid.eu/go.php/kilm_gar_registr) registruojama, kaupiama ir saugoma tokia informacija:

- Dalyvio pavadinimas, adresas, atsakingo asmens vardas ir pavardė, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas, dalyvio turimas licencijos ar leidimo numeris (gamintojui – leidimo gaminti elektros energiją ar leidimo plėsti elektros energijos gamybos pajėgumus numeris, tiekėjui – tiekėjo licencijos numeris, leidimo importuoti elektros energiją numeris), dalyvio kodas, suteikiamas registruojantis.

- Informacija apie dalyviui priklausančius įrenginius, kuriuose gaminama elektros energija iš atsinaujinančių energijos išteklių (įrenginio adresas, bendra (suminė) įrengtoji visų generatorių galia, elektros energijos gamybai naudojama technologija ir energijos išteklių rūšis / rūšys, įrenginio kodas).

- Informacija apie dalyvio kilmės garantijas (elektros energijos gamybos pradžios ir pabaigos datas; kilmės garantijos išdavimo data; elektros energijos pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekis; parduotas / nupirktas elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekis; parduotas / nupirktas skatinamos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą tvarką elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kiekis; kilmės garantijai suteiktas kilmės garantijos kodas).

3. Gamintojų teikiamą informaciją tikrina Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos. Informacija tikrinama planinių patikrinimų metu arba kilmės garantijas administruojančios institucijos prašymu.

6. Informacija apie biomasės išteklių prieinamumo ir naudojimo energijos tikslais pokyčius per pastaruosius 2 metus. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies g punktas)

5 lentelė. Energijos gamybai skirtos biomasės tiekimas 2009 ir 2010 metais

	Šalies žaliavos kiekis(*)		Pirminė energija, pagaminta iš šalies žaliavos (ktne)		Iš ES importuotos žaliavos kiekis(*)		Pirminės energijos, pagamintos iš žaliavos, importuotos iš ES, kiekis (ktne)		Iš ne ES importuotos žaliavos kiekis(*)		Pirminės energijos, pagamintos iš žaliavos, importuotos ne iš ES, kiekis (ktne)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
<i>Biomassės tiekimas šildymui ir elektros energijos gamybai</i>												
Tiesioginis medžio biomasės tiekimas iš miškų ir kitų miškingų vietovių energijai gaminti Kirstinė mediena	4742	4804	941	951	148	130	29	26	87	88	17	17
Netiesioginis medžio biomasės tiekimas energijai gaminti Medienos pramonės liekanos ir šalutiniai produktai – pjuvenų briketai, granulės	290	260	56,8	51	5	22	1	4,3	0,06	0,04	0,012	0,008
Energetiniai augalai Trumpos rotacijos medžiai	12	18	4,2	6,3								
Žemės ūkio šalutiniai produktai / perdirbtos liekanos ir žuvininkystės šalutiniai produktai Šiaudai	12	16,3	4,2	5,7								
Biodujos iš mėšlo, augalinės ir gyvulinės kilmės atliekų bei iš valymo įrenginių dumblo	8,8	20	4,2	9,5								
Biologiškai skaidi buitinių kietųjų atliekų dalis, įskaitant biologines atliekas Sąvartynų dujos	0,9	1	0,4	0,5								
<i>Biomassės tiekimas transportui</i>												
Labiausiai paplitę biodegalams skirti pasėliai Rapsai	318	291	90,6	82,8	102	44	29,2	12,6				
Javai	74	112	14,3	23,4	11	13	2,2	2,5				

* Biomassės žaliavos kiekis nurodytas: iš miškininkystės – tūkst. m³, iš žemės ūkio ir žuvininkystės – tūkst. t.

5a lentelė. Šalies 2009–2010 metais žemės ūkio paskirties žemės naudojimas energijos gamybai skirtiems augalams auginti

Žemės naudojimas	Plotas (ha)	
	2009 m.	2010 m.
1. Žemė naudojama labiausiai paplitusiems pasėliams:	190 100	190 000
Rapsai	162 500	145 000
Javai	27 600	45 000
2. Žemė naudojama greitai užaugantiems medžiams:	600	900
Gluosniai	600	900
IŠ VISO	190 700	190 900

Šalyje 2009–2010 m. laikotarpiu 100 ha sumažėjo žemės ūkio paskirties žemės naudojimas žaliavų biodegalams (rapsai, javai) gaminti auginimui,– nuo 190 100 ha iki 190 000 ha. Gluosnių, auginamų energetinėms reikmėms tenkinti, plotai padidėjo 300 ha,– nuo 600 ha iki 900 ha.

Šalies žemės ūkio paskirties žemės, naudojamos energijos gamybai skirtiems augalams auginti, aptariamuoju laikotarpiu bendrasis plotas padidėjo 200 ha,– nuo 190 700 ha iki 190 900 ha.

7. Informacija apie prekių kainos ir žemės naudojimo pokyčius per pastaruosius 2 metus, susijusius su padidėjusiu biomasės ir kitų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimu. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies h punktas)

2009–2010 m. žemės naudojimo pokyčiai neturėjo poveikio prekių kainoms dėl šių priežasčių:

1) ariamosios žemės ūkio paskirties žemės, kuri 2009 ir 2010 m. buvo naudojama augalams, skirtiems energijos gamybai, auginti, paskirtis nebuvo keičiama. Auginimui buvo naudojama laisva nenaudojama žemės ūkio paskirties ariama žemė.

2) 2009 ir 2010 m. Lietuvoje buvo apie 350 000 ha laisvos nenaudojamos žemės ūkio paskirties ariamos žemės, kuri taip pat galėjo būti naudojama maistiniams ir pašariniams pasėliams ar energetiniams augalams auginti.

Informaciją apie nacionalinį žemės fondą skelbia Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos. Nuorodose pateiktos 2009 ir 2010 m. nacionalinio žemės fondo ataskaitos:

<http://www.nzt.lt/stotisFiles/uploadedAttachments/Statistika/Zemes%20apskaita/zemes%20fondas%2020100101.pdf>

www.zis.lt/download.php/fileid/71

Informacija apie laisvos valstybinės žemės fondą: <http://www.geoportal.lt/lvzfondas/>

8. Informacija apie biodegalų pagamintų iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės plėtojimą ir tokio kuro dalį. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies i punktas)

2009–2010 m. biodegalai iš atliekų, liekanų, nemaistinės celiuliozės medžiagos ir lignoceliuliozės nebuvo gaminami ar naudojami.

9. Informacija apie numatomą biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos poveikį biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens ir dirvožemio kokybei per pastaruosius 2 metus. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies j punktas)

Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų duomenimis, 2009–2010 metais poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) procedūros dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos buvo atliekamos šiais atvejais:

1. Biodyzelino (RRME) gamyba Kalnėnų kaime, Užusalių seniūnijoje, Jonavos rajone. Užsakovas UAB „Metoil“. 2009 m. rugpjūčio 5 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas priėmė teigiamą PAV sprendimą (Nr. KR12-1953/1).

Nuoroda: http://krd.am.lt/VI/rubric.php3?rubric_id=144

2. Biodyzelino gamybos technologijos įdiegimas, Didžioji g. 2, Kaišiadorys. Užsakovas UAB „Armata“. 2009 m. lapkričio 24 d. priimta PAV atrankos išvada (Nr. KR12-2867/139), kad PAV privalomas. Tolimesnės PAV procedūros dar neatliekamos.

3. Biodyzelino arba riebalų rūgščių metilo esterio (RRME) gamybos įmonėje numatoma gaminti skystąjį biokurą iš gyvūninės kilmės riebalų. Užsakovas UAB „Arvi cukrus“. 2009 m. rugpjūčio 27 d. priimta PAV atrankos išvada (Nr. MRS-813), kad PAV neprivalomas.

4. Galimybių iš šalutinių produktų, antrinių žaliavų, nepavojingų atliekų išgauti dyzeliną Mokolų kaime, Šunskų sen., Marijampolės sav. tyrimas. Užsakovas UAB „Ugira“. 2010 m. rugpjūčio 9 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamentas priėmė teigiamą PAV sprendimą.

Nuoroda: <http://mrd.am.lt/VI/files/0.232044001285920563.doc>

10. Prognozė kiek sumažėja grynas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kai naudojama atsinaujinančių išteklių energija. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies k punktas)

6 lentelė. Dėl naudojamos atsinaujinančių išteklių energijos sumažėjęs grynas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekis (tūkst. t CO₂ekv.) 2009–2010 metais

Aplinkosaugos aspektai	2009 m.	2010 m.
	tūkst. t CO ₂ ekv.	
<i>Bendras grynas sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis naudojant atsinaujinančių išteklių energiją</i>	4283,148	4273,842
Grynas sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją*	1092,008	1101,308
Grynas sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis šildymui ir aušinimui naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą energiją*	3153,290	3138,924
Grynas sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis transporto sektoriuje naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją**	37,850	33,610

*2009–2010 m. grynas sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis elektros ir šildymo sektoriuose nurodomas remiantis Nacionalinės išmetamųjų ŠESD kiekio apskaitos ataskaitos duomenimis apie išmestą ŠESD kiekį panaudojus biomasę. Nuoroda: <http://www.am.lt/VI/index.php#/1326>.

Nacionalinė išmetamųjų ŠESD kiekio apskaitos ataskaita parengta vadovaujantis Jungtinių Tautų Tarpvyriausybinių klimato kaitos komisijos (IPCC) leidiniuose rekomenduojama metodologija:

➤ Tarpvyriausybinių klimato kaitos komisijos parengtos Šiltnamio dujų kiekio apskaitos gairės (*Revised IPCC 1996 Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories; IPCC 1997*).

➤ Tarpvyriausybinių klimato kaitos komisijos parengtos Šiltnamio dujų kiekio apskaitos ir neapibrėžties vertinimo geros praktikos gairės (*Good Practice Guidance and Uncertainty Management in National Greenhouse Gas Inventories; IPCC 2000*).

➤ Tarpvyriausybinių klimato kaitos komisijos parengtos Žemės naudojimo, žemės naudojimo paskirties pakeitimo ir miškininkystės veiklų gairės (*Good Practice Guidance for Land Use, Land-Use Change and Forestry; IPCC 2003*).

Kadangi iš biomasės išmetamųjų ŠESD kiekis prilyginamas 0 (nuliui), manytina, kad tokiu kiekiu buvo sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis elektros ir šildymo sektoriuose.

**Grynasis sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis transporto sektoriuje naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją apskaičiuotas vadovaujantis 2011 m. sausio 3 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-2 pavirtintomis Gaminant ir naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir lyginamąjį iškastinį kurą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio apskaičiavimo taisyklėmis (Žin., 2011, Nr. 2-83), kurios įgyvendina Direktyvos 2009/28/EB V priedo reikalavimus.

11. Energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių paviršio ir (arba) trūkumo (palyginti su indikatyvia trajektorija), kuri galima perduoti kitoms valstybėms narėms ir (arba) trečiosioms šalims bei gauti iš šių valstybių narių ir šalių, ataskaita (pastarųjų 2 metų) ir prognozė (būsimų metų iki 2020 m.), taip pat bendrų projektų galimybių iki 2020 m. prognozė (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies l, m punktai)

2009–2011 m. Lietuvos Respublika nevykdė energijos pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekio statistinio perdavimo ar priėmimo iš valstybių narių ir (arba) trečiųjų šalių (žr. 1 lentelę).

Iki 2020 m. Lietuvoje prognozuojamas atsinaujinančių energijos išteklių kiekio statistinis paviršius. Paviršio prognozės išlieka nepasikeitusios nuo pateiktų Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų plane.

2011 m. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos užsakymu buvo atliktas tyrimas „Tarptautinio bendradarbiavimo, skatinant naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, vertinimas“, kuris išanalizavo Lietuvos ir ES valstybių narių bendrų projektų potencialą ir kaštus. Tyrimas parodė, kad Lietuvoje didžiausias bendrų projektų įgyvendinimo potencialas yra centralizuoto šilumos tiekimo sistemose, kuriose metinis šilumos poreikis neviršija 50 GWh šilumos.

2011 m. vasario 28 d. Lietuva pasirašė supratimo memorandumą su Liuksemburgu dėl bendradarbiavimo atsinaujinančių išteklių energetikos srityje, įskaitant galimybes vykdyti statistinius perdavimus ir bendrus projektus.

11.1. Informacija apie sprendimų dėl statistinių perdavimų, bendrų projektų ir bendrų paramos schemų priėmimo taisykles.

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 66 str. 3 dalyje numatyta atsinaujinančių energijos išteklių statistinio perdavimo ir bendrų projektų vykdymo taisykles parengti iki 2012 m. gruodžio 31 d.

12. Informacija apie biologiškai skaidžių atliekų dalies, naudojant atliekas energijos gamybai, apskaičiavimą ir kokių priemonių imtasi siekiant, kad tokie apskaičiavimai būtų tikslesni ir tikrinami. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 1 dalies n punktas)

Kadangi 2009–2011 m. energija iš komunalinių ir pramoninių atliekų nebuvo gaminama, biologiškai skaidi tokių atliekų dalis skaičiuojama nebuvo.

Biologiškai skaidžios atliekų dalies, naudojant atliekas energijos gamybai, apskaičiavimas reglamentuojamas šiuose teisės aktuose:

1. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme Nr. XI-1375, kurio 7 str. numatyta, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija rengia ir tvirtina pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodiką.

2. 2011 m. rugpjūčio 31 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-661 patvirtintame Regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos apraše (Žin., 2011, Nr. 109-5148).

Šiame apraše numatyta, kad regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai turi būti atliekami 2012, 2013, 2016, 2018 ir 2020 metais – 4 kartus per metus. Sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymą organizuoja atitinkamo regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno operatorius.

Sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai turi būti planuojami atsižvelgiant į meteorologines sąlygas. Atliekų sudėties nustatymo darbai neatliekami: lyjant, sningant, pučiant stipriam vėjui ar esant kitoms nepalankioms meteorologinėms sąlygoms, taip pat, jeigu mišrios komunalinės atliekos yra stipriai įmirkusios, išalusios, ir įvertinus kitus veiksnius, kurie žymiai veiktų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo rezultatus.

Mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbams parenkama po vieną šiukšliavežį iš kiekvienos komunalinių atliekų sąvartyno operatoriaus sprendimu, siekiant reprezentuoti kiekvienos savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą. Komunalinių atliekų tvarkymo regionui priklausančiose savivaldybėse, kuriose gyventojų skaičius didesnis nei 100 000, mišrių komunalinių atliekų sudėčiai nustatyti imamas ne mažesnis kaip 0,5 t mišrių komunalinių atliekų mėginys, o savivaldybėse, kuriose gyventojų skaičius mažesnis nei 100 000, imamas ne mažesnis kaip 0,3 t mišrių komunalinių atliekų mėginys. Ne mažesnis kaip 0,5 t arba 0,3 t mišrių komunalinių atliekų mėginys imamas iš šiukšliavežio išversto mišrių komunalinių atliekų kaupo 5 vietų (atitinkamai po $\approx 0,1$ t arba po $\approx 0,06$ t).

Iš ne mažesnio kaip 0,5 t arba 0,3 t mišrių komunalinių atliekų mėginio į švarius konteinerius ar kitas talpas atskiriamos šios komunalinės atliekos: popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos, žaliosios atliekos, medienos, įskaitant pakuotes, atliekos, biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos, natūralaus pluošto audinių atliekos, kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos, kombinuotų pakuočių atliekos, metalų, įskaitant pakuotes, atliekos, stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos, inertinės atliekos (keramika, betonai, akmenys ir pan.), kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios nepavojingosios atliekos, atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios elektros ir elektroninės įrangos atliekos, baterijų ir akumuliatorių atliekos, kitos atsitiktinai į sąvartyną patekusios pavojingosios atliekos, kitos komunalinės atliekos. Išrūšiuojant visą ne mažesnę kaip 0,5 t arba 0,3 t atliekų mėginį, konteineriai ar kitos talpos pasveriami ir, atėmus tuščių konteinerių ar kitų talpų svorį, apskaičiuojamas kiekvienos komunalinių atliekų rūšies svoris (kilogramais), užpildoma sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaita.

Sąvartyno operatorius, vadovaudamasis sąvartyno atliekų tvarkymo apskaitos (sudėties nustatymo) ataskaitų duomenimis, 2 kartus per metus atlieka regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimą. Įvertinęs regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį, sąvartyno operatorius pildo regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitas, kuriose nurodo:

- bendrą komunalinių atliekų tvarkymo regione pašalintą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį (tonomis, t, trijų skaitmenų po kablelio tikslumu);
- kiekvienos komunalinių atliekų tvarkymo regionui priklausančios savivaldybės, kurios atliekos šalinamos to regiono nepavojingųjų atliekų sąvartyne, pašalintą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį (tonomis, t, trijų skaitmenų po kablelio tikslumu).

Regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintas grynasis komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis (tonomis, t, trijų skaitmenų po kablelio tikslumu) apskaičiuojamas bendrą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekį (tonomis, t) dauginant iš atliekų biologinio skaidumo (procentais, %) ir dalijant iš 100 proc.

Sąvartyno operatoriaus parengtos regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitos kasmet

teikiamos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai ir komunalinių atliekų tvarkymo regionui priklausančioms savivaldybėms.

13. Papildoma informacija. (Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 3 dalies a–c punktai)

Informacija pagal Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 3 dalies a punktą.

Lietuvos Respublikoje nėra paskirta viena bendra administracinė įstaiga, atsakinga už leidimų, sertifikavimo ir licencijavimo paraiškų atsinaujinančių išteklių energiją naudojančioms įrenginiams tvarkymą ir pagalbos teikimą pareiškėjams. Artimiausiu metu nėra planuojama paskirti tokią įstaigą.

Informacija pagal Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 3 dalies b punktą.

Lietuvos Respublikoje nėra nustatytos procedūros dėl automatinio atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių įrenginių planavimo ir paraiškų leidimams gauti tvirtinimo, jei per nustatytus terminus leidimus išduodanti institucija nepateikia atsakymo.

Informacija pagal Direktyvos 2009/28/EB 22 straipsnio 3 dalies c punktą.

Centralizuotai tiekiamos šilumos planavimo klausimai reglamentuoti 2003 m. gegužės 20 d. priimtame Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme Nr. IX-1565 (Žin., 2003, 51-2254). Šio įstatymo 7 str. numatyta, kad savivaldybės šilumos ūkį planuoja pagal savivaldybių tarybų patvirtintus šilumos ūkio specialiuosius planus. Pagrindinis šilumos ūkio specialiojo plano tikslas yra tenkinti vartotojų šilumos poreikius vartotojams mažiausiomis sąnaudomis ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai. Šilumos ūkio specialiajame plane nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų teritorijos ir pateikiami principiniai techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų patenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai.

Šilumos ūkio specialieji planai rengiami vadovaujantis 1995 m. gruodžio 12 d. priimto Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 (Žin., 1995, Nr. 107-2391) ir 2004 m. sausio 16 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ir Lietuvos Respublikos energetikos ministrų įsakymu Nr. 4-13/D1-28 patvirtintų Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklių (Žin., 2004, Nr. 12-360) reikalavimais. Minėtose taisyklėse numatyta, kad rengiant šilumos ūkio specialųjį planą atliekama esamos šilumos ūkio būklės analizė, savivaldybės teritorijas suskirstant zonomis. Zonos ribas nustato planuotojas, įvertindamas techninę galimybę keisti aprūpinimo šiluma būdą vienos zonos vartotojams, šilumos poreikio parametrus ir kitus požymius. Projektuojamos teritorijos šilumos ūkio specialiojo plano zonoje nustatomi sprendiniai, pažymintys esamus ir (ar) galimus šilumos generavimo šaltinius, kuro bei energijos rūšis, centrinio šildymo tinklus, dujų ir elektros tinklus, kitus energijos išteklius vartojančius įrenginius, skirtus šilumos ir karšto vandens gamybai.
